

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/ ๓๕๕๒

๑๓. ๑๑-๘
วันที่ ๑๑ พค ๕๘
๑๖ ๑๕-๔๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส15376
วันที่ : ๕10787/58
วันที่ : 22 พ.ค. 58 เวลา : 15:27

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระราม ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ ทราบ
หากไม่มีข้อทักท้วงให้ถือเป็นเรื่องที่ ครม.
เห็นชอบ/อนุมัติ)

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๔๖๓๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบต่อแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ของกระทรวงอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมการควบคุม กำกับ และดูแล ตั้งแต่โรงงานผู้ก่อกำเนิด ผู้ขนส่ง โรงงานที่ได้รับอนุญาตให้บำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์กับทุกภาคส่วน ทั้งชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ และสถานประกอบการ รวมทั้งยังสะท้อนระดับความสามารถของประเทศในการจัดการ อัตราการสิ้นเปลืองทรัพยากร อีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

๑. แผนการจัดการกากอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ในภาพรวม

๑.๑ ควรกำหนดเป้าหมายของแผนที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลงานของการจัดการกากอุตสาหกรรม เช่น ปริมาณกากของเสียต่อ GDP สัดส่วนการใช้วัสดุต่อ GDP สัดส่วนการใช้วัสดุ/การก่อของเสียต่อจำนวนประชากร สัดส่วนกากของเสียต่อปริมาณวัสดุที่นำมาใช้ สัดส่วนการลดการใช้สารเคมีที่จะกลายเป็นกากอุตสาหกรรมอันตราย ฯลฯ ทั้งนี้ ต้องพิจารณากำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมและติดตามผลข้อมูลสำคัญ อาทิ Material Flow และ Material Efficiency ของประเทศ สำหรับตอบตัวชี้วัดดังกล่าว เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายเชิงรุกต่อไป

๑.๒ แผนการจัดการและมาตรการจัดการควรพิจารณาตั้งแต่ต้นทาง โดยอาศัยแนวคิด ขยะเหลือศูนย์ (Zero waste management) ด้วยการสร้างกลไกการจัดการกากอุตสาหกรรม หรือ ขากผลิตภัณฑ์จากกระบวนการผลิต ลดปริมาณการเกิดกากอุตสาหกรรมตั้งแต่โรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม การกำหนดมาตรฐานคุณภาพวัสดุรีไซเคิล โดยให้ความสำคัญต่อสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิล (Recycled content) และสัดส่วนวัสดุที่จะสามารถนำมารีไซเคิลได้จริง (Recyclable content) รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการแปรรูปและการควบคุมคุณภาพวัสดุให้สามารถนำกลับมาใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่า และลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้วัสดุในประเทศ ผ่านมาตรการสนับสนุนการลดการใช้วัสดุอย่างบูรณาการ (ผ่านการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ) การกำหนดมาตรฐานการจัดการกากอุตสาหกรรมอันตรายและไม่อันตราย รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ในโรงงาน ผู้รับบำบัด/กำจัดกาก ดังนั้น กระบวนการที่นำมาใช้จัดการกากอุตสาหกรรมควรเป็นแนวทางที่เป็นกลาง ใช้กลไกมาตรฐาน ถูกหลักวิชาการ มีการตรวจสอบตั้งแต่ก่อนติดตั้ง และการตรวจติดตาม รวมถึง

/สะท้อน

สะท้อนระดับความก้าวหน้าในเทคโนโลยีซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตโรงงานกำจัดกาก เช่น การกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์คุณภาพของโรงเผากากอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับโครงการส่งเสริมการนำเตาอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์เป็นเตาเผากากอุตสาหกรรม

๑.๓ ควรกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะนำเข้าสู่ระบบ และระยะเวลาในการดำเนินการของแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เนื่องจากแต่ละภูมิภาคมีการกระจายตัวของโรงงานไม่เท่ากัน สัดส่วนจำนวนโรงงานผู้รับบำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรม ต่อจำนวนโรงงานผู้ก่อกากอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค จึงควรพิจารณาถึงผลประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน เพื่อจัดการกากอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ ควรพิจารณาแผนการจัดการกากอุตสาหกรรมให้มีความสอดคล้องกับ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕ ควรพิจารณาการกำหนดให้แผงไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ เป็น "ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์" ที่ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบการจัดการซาก ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำลังดำเนินการอยู่ เนื่องจากแผงไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง จึงควรกำหนดแผนการจัดการในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ แผงเซลล์แสงอาทิตย์ทั่วไป มีชิ้นส่วนและวัสดุที่มีมูลค่าสูงในตัว สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ แต่จะมีเซลล์แสงอาทิตย์บางชนิดที่มีส่วนผสมของธาตุ/สารเคมีที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม (กลุ่มที่ใช้แคดเมียม (Cd) หรือปรอท (Hg)) ดังนั้น จึงควรพิจารณามาตรการควบคุมการวางตลาดผลิตภัณฑ์ที่มีสารอันตรายประเภทนี้ก่อนเพื่อป้องกันปัญหาในอนาคต

๒. ยุทธศาสตร์ มาตรการ โครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนงานด้านการจัดการกากอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

๒.๑ โครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่นำเสนอในแผนการจัดการ ควรมีการแบ่งแยกระหว่างโครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดที่จะเกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน

๒.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการที่ ๑.๔ นำกากอันตรายจากอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าสู่ระบบ ควรมีการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายให้ชัดเจน และในโครงการ/กิจกรรม ควรให้ความสำคัญกับกากอุตสาหกรรมชนิดอื่นนอกจากกากอันตรายจากอุตสาหกรรมโลหะ ทั้งที่เป็นหลักและไม่ใช้หลัก (โครงการ/กิจกรรมที่ ๑ และ ๒)

๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการที่ ๒.๑ ส่งเสริมการจัดการกากอุตสาหกรรม โครงการ/กิจกรรมที่ ๓ ศึกษาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการนำกากอุตสาหกรรมมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบพลังงาน ๑๐ พื้นที่ ในรายละเอียดควรระบุให้ครอบคลุมการผลิตพลังงานจากกากอุตสาหกรรมนอกเหนือจากขยะมูลฝอย ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงานดังกล่าวด้วย

๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการที่ ๒.๒ สร้างความร่วมมือและแรงจูงใจกับผู้ประกอบการและประชาชน โครงการที่ ๑ โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีเครื่องมือในการประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ ที่สามารถใช้ในการพัฒนา

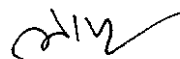
ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ สามารถต่อยอดโครงการประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมประเภทอาหาร โลหะ และเคมี ให้มีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งฐานข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงระบบ การจัดการมลพิษจากอุตสาหกรรมให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการที่ ๒.๓ สร้างแรงจูงใจ โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี/ เงินสนับสนุนการแปรรูปกากอุตสาหกรรมเป็นพลังงานไฟฟ้า สำหรับโรงงานรับบำบัด/กำจัดกากในนิคม อุตสาหกรรม และให้เงินรางวัลแก่ผู้ชี้เบาะแสจากค่าปรับผู้ลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม ควรพิจารณาให้ ครอบคลุมถึงมาตรการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการที่เป็นโรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิด การลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นด้วย

๒.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการที่ ๓.๑ และ ๓.๒ สร้างเครือข่ายต่างประเทศและ ในประเทศ โครงการที่ ๒ เน้นกิจกรรมการกำจัดขยะโดยการเผา อาทิ ดันแบบเตาเผาขยะร่วมเพื่อผลิต กระแสไฟฟ้า (เครือข่ายต่างประเทศ) และการส่งเสริมนำเตาอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้งานแล้วมาใช้ประโยชน์เป็น เตาเผากากอุตสาหกรรม (เครือข่ายในประเทศ) ควรระบุเพิ่มเติมว่า เตาเผาขยะร่วมนี้สำหรับกำจัดกาก อุตสาหกรรมประเภทใด เป็นกากอุตสาหกรรมชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันที่สามารถนำมาใช้กับเตา อุตสาหกรรมดังกล่าว ควรให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี/เงินสนับสนุน เพิ่มเติม สำหรับโรงงานและ/หรือ ผู้ประกอบการที่ต้องการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตเป็นเทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) เพื่อผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยลดของเสียอุตสาหกรรม นอกเหนือจากการให้สิทธิประโยชน์ จากการแปรรูปกากอุตสาหกรรมเป็นพลังงานไฟฟ้า (Waste to Energy) สำหรับโรงงานรับบำบัด/กำจัดกาก ในนิคมอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ ที่ใช้ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมาเป็นประเด็นการค้าในอนาคตอีกทางหนึ่งด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๓๓-๓๔๖๗

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๔๓๘

email : phenphan.m@most.go.th